

Sygn. akt IV CZ 108/08

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)
SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)
SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa M.S.

przeciwko I. SA

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 stycznia 2009 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 7 października 2008 r.,

oddala zażalenie

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 7 października 2008 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną powoda M.S. od wyroku tego Sądu z dnia 9 kwietnia 2008 r. i wyjaśnił w uzasadnieniu, że powód niesłusznie uznał, iż przyznane mu w postępowaniu przed sądami powszechnymi zwolnienie od kosztów sądowych zwalnia go także od obowiązku uiszczenia opłaty stosunkowej od skargi kasacyjnej. Sąd Apelacyjny przywołał uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r. (III CZP 142/07, Biul. SN z 2008 r., nr 6 poz. 7) i zaakceptował przyjęte w niej stanowisko, że zwolnienie strony od kosztów sądowych w sprawie, przyznane w postępowaniu przed sądem powszechnym, nie obejmuje postępowania kasacyjnego. Oznacza to, że składając skargę kasacyjną powód powinien uiścić od niej należną opłatę stosunkową albo zgłosić wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w tym postępowaniu. Żadnej z tych czynności jednak nie dokonał.

Powód zażalił się na to postanowienie, domagając się jego uchylenia. Zarzucił naruszenie art. 130² § 3 k.p.c. w zw. z art. 100 § 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1938 ze zm.) oraz art. 3 k.c., argumentując, że zwolnienie od kosztów sądowych przyznane mu zostało postanowieniem z dnia 29 lipca 2002 r. i do tej pory – pomimo dwukrotnie już przeprowadzanego postępowania kasacyjnego w tej sprawie – nie było kwestionowane na etapie postępowania przed Sądem Najwyższym. Powód oparł się na tej praktyce, nie znając i nie mogąc znać w momencie składania skargi kasacyjnej, treści uchwały Sądu Najwyższego, akceptującej odmienny kierunek interpretacji przepisów, bowiem została ona opublikowana później. Zdaniem skarżącego uwzględnienie przez Sąd Apelacyjny w tych okolicznościach odmiennej wykładni powołanych przepisów naruszało art. 3 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący ma rację, że w kwestii przedmiotowego zakresu obowiązywania zwolnienia od kosztów sądowych przez długi czas dominował pogląd, iż zwolnienie przyznane w postępowaniu przed sądami powszechnymi rozciąga się również na postępowanie kasacyjne (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2007 r., III CZ 49/07 i III CZ 52/01 nie publ.), aczkolwiek wyrażane

także było zdanie przeciwne (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2007 r., III CZ 3/07, niepubl. oraz z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 93/07, niepubl.).

Powyższe rozbieżności doprowadziły ostatecznie do podjęcia przez Sąd Najwyższy w dniu 5 czerwca 2008 r. powołanej przez Sąd Apelacyjny uchwały w poszerzonym składzie, której nadana została moc zasady prawnej. Oznacza to związanie przyjętym w uchwale poglądem innych składów Sądu Najwyższego (art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm., por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2006 r., I PZP 2/06 nie publ.).

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy przyjął jej prospektywne działanie, biegnące od dnia jej powzięcia, a nie od dnia jej opublikowania. Ponieważ uchwała nie jest aktem prawa, ani nawet powszechnie wiążącej wykładni, zastosowanie zawartego w niej poglądu do czynności podjętych przez powoda przed jej opublikowaniem nie narusza art. 3 k.c. Może natomiast stanowić argument przemawiający za niezawinionym uchybieniem przez powoda obowiązkom związanym z opłaceniem skargi kasacyjnej, co jednak miałoby znaczenie w postępowaniu o przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej, a nie w postępowaniu kwestionującym zasadność odrzucenia tej skargi. Skarżący nie podważa bowiem faktów, które spowodowały odrzucenie skargi – przyznaje, że nie została ona opłacona opłatą stosunkową i nie zawierała wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, ponieważ skarżący uważał, że przyznane mu wcześniej zwolnienie rozciąga się także na postępowanie kasacyjne. Tymczasem, w świetle przyjętej w uchwale z 5 czerwca 2008 r. zasady prawnej, wiążącej Sąd Najwyższy w niniejszym składzie, zwolnienie od kosztów sądowych nie obejmuje postępowania kasacyjnego. Oznacza to, że uiszczenie od skargi jedynie opłaty podstawowej było nieprawidłowe i w rezultacie uzasadnione było uznanie jej za nieopłaconą należycie.

Z przytoczonych względów zażalenie powoda podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.